

PASI LÖNN
LUNASTAJA

TAMMI

PASI LÖNN
LUNASTAJA

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ
tammi
70 VUOTTA
HELSINKI

© Pasi Lönn ja Kustannusosakeyhtiö Tammi, 2013
ISBN 978-951-31-7425-5
Painettu EU:ssa

1

Alhaalla ei näkynyt veneitä. Ohut paita ei tuntunut ihollani juuri miltään, mutta farkut painoivat. Seisoin Kuokkalan sillalla keskellä sen korkeinta kohtaa.

Odotin oikeaa hetkeä. Autot kuulin jo kaukaa, mutta jalankulkijoiden ja etenkin pyöräilijöiden kanssa piti olla tarkkana.

Lopulta en enää nähnyt ketään, en kuullut mitään ja olin viimeinkin yksin. Koko universumi tiivistyi minuun.

Heitin sandaalit sillalta enkä katsonut niiden perään. Astuin kaiteelle. Käpristin jalkapohjani kylmälle raudalle. Horjahdin, mutta sain kuin sainkin pidettyä itseni pystyssä. Korvissani humisi. Seisoin vapisevilla jaloillani ja suoristauduin täyteen pituuteeni. Nostin käteni ylös ja tunsin sormenpäiden koskettavan taivasta. Alla Jyväsjärven väreilevä pinta peilasi Ainolan vaaleita kerrostaloja, tummasta vedestä kohosi valkeus. Valkoiset harsopilvet korkeuksissa. Sysimustat syvyudet virtasivat lävitseni.

Yhtäkkiä tyhjenin kaikesta, omasta itsestäni ja maailmasta.

Jalkapohjani irtosivat, silta jäi yläpuolelleni ja nopea ilmalento päättyi iskuun.

Vesi sattui ja tuntui kovalta, paljon kovemmalta kuin koskaan olin pystynyt kuvittelemaan. Kipu teloi jokaista soluani.

Vajotessani vesi pehmeni, mutta paine puristi minua yhä pienemmäksi ja pienemmäksi. Vaatteeni tuntuivat imeytyvän ihoni läpi. Uppouduin yhä syvemmälle. Sitten paine puristi viimeiset ilmat keuhkoistani ja pyörin upoksiin. Lopulta suppustin pohjaan enää mitättömäksi pisteeksi, joka sekun alkoi vääjäämättä kadota.

Hukkumiskuolema on nautinnollinen, oli sanottu: kuristumisen kiihkoon päättävä loppu, hapenpuutteen huumaava nautinto, kiihkeä kuolema. Paskat minä mitään sellaista tunteen, kun hukuin.

Eletty elämä ei ilmestynyt minulle filminä, välähdyksinä eikä muutenkaan. Käsittääkseni ne, jotka sellaista olivat nähneet ja väittäneet, tuskin olivat kuolleet, vain luulleet niin. Pelko kuolemasta viiltää sieluun turvattomuuden haavan, jota muistot alkavat tikata. Kuolemanpelko ja kuoleminen ovat eri asioita.

Pimeää. Tiesin menehtyneeni ja onnistuneeni siinä, missä niin monet eivät olleet.

Valo!

En tiedä kauanko olin viettänyt pimeydessä, minuutin vai vuosituhansia, mutta nyt näin kirkkaan valon.

En enää tuntenut kipua.

Vesi ympäröi minua yhä edelleen. Kauhoin kirkkautta kohti. Metri metriltä ja kauhaisu kauhaisulta valkeus läheni ja mattamusta syvyys loittoni.

Pääsin pinnalle.

Häikäisi kuin liekki olisi kärventänyt silmiäni.

Vedin henkeä. Nyt huumaannuin ja koin syvää mielihyvää. Nauroin. Voi kuinka nauroinkin elämää ja sen kaikkivoipaista paskantärkeyttä; sitä kaikkea, sen hoitojaksoja ja kaikkea muuta mitättömyyttä. Sitten yskin vettä suustani.

Kaupunki. Ainolanranta.

Olin palannut.

Hengitin tiheään, en saanut hapestaa kyllikseni enkä uskal-
tanut päästää henkeä ulos, pinnallista tuhinaa kaikki tyynni.
Haistoin vedestä samaa, jota pikkutyttönä saaren rannassa
nousi lumpeenlehdistä. Elättelin jo alkumeren ajatuksia, mutta
makea vesi vei ne ennen alkujaan.

Räpiköin kohti rantaa, mutta jotenkin minusta tuntui kuin
olisin yhä kärvistellyt pisteenä pohjassa. Syvän veden paine ei
noin vain hellittänyt otettaan, mutta se ei enää vetänyt mi-
nua alas.

Katsoin siristellen taivaalle. Harmaa betoni häilyi suurta si-
nistä vasten. Sillan jyrkät palkit eivät jättäneet varjoja veteen.
Uin Kuokkalan sillan alla, mutta nyt vapaana.

Tunsin auringon raukean lämmön otsallani, jota kihelmöi
ja kutitti. En enää halunnut painaa päätäni veteen vaan pyyh-
käisin kämmenselällä otsaani. Laineet eivät pysähtyneet ihol-
leni eivätkä pärskähtäneet kasvoilleni vaan läpäisivät ruumiini
jatkaen kulkuaan. Velloin osana vettä. Nyt tiesin, miltä aal-
loista tuntui, niin helpon vaivattomalta.

Taivas sillan kaaren takana paljastui sinisempänä kuin mi-
kään näkemäni sininen, kuin kaikista tuntemistani väreistä
kaunein olisi sullonut itsensä äärimmäisen täyteen itseään, ah-
tautunut tiheimpään siniseensä.

Rantakivellä joku nainen viittoi rauhallisesti minua luok-
seen. Hänellä oli käsissään T-paita ja farkut.

Hän näytti kovin tutulta.

– Hei.

– Hei, vastasin ja raotin silmiäni, joita hyökkäävä aurinko
vielä vaati sirrilleen. Yhtäkkiä kaikki hämärtyi.

Heräsin kuivalla maalla täysissä pukeissa, tosin paljain ja-
loin, ja minusta valui norona vettä kuumille kiville ja kullan-

keltaisina kimaltaville hiekanmuruille. Tiesin kuolleen. Olin hypännyt sillalta ja tappanut itseni.

– Olen tutorisi, virkkoi vieressäni istuva nainen kuin äimisteleviä ajatuksiani lukien ja ojensi suuren pyyhkeen. – Tai kuinka sinä termin ymmärrät? Varsinainen vertaisohjaaja en ole, mutta nimitys kuvaa asemaani täällä.

– Tutor?

– Tervetuloa joka tapauksessa!

– Minne?

– Kuolemanjälkeiseen aikaan.

2

Rikosylikonstaapeli Lasse Flink sammutti harmaan Ford Mondeon hälytyslaitteet ja pysäköi luhtitalon eteen Kypärämäen kaupunginosassa, joka huokui rauhaa ja tyytyväisyyttä, kuten vanhat asuinalueet yleensä. Idyllin rikkoivat kaksi ambulanssia ja poliisin maija, jotka tukkivat tien alaovelle. Pelastuslaitoksen hoitoyksikkö peruutti pihasta, mitäpä kuolleita enää hoitamaan.

Vanhempi rikoskonstaapeli Riitta Mäkinen nousi autosta ja käveli rauhallisin askelin kohti talon alaovea. Sitten Lasse Flink kömpi ulos, avasi farmariauton tavaratilan ja kahmaisi alumiinisen rikostutkimuslaukun kainaloonsa. Ulkoilma tiivistyi hetkessä hikipisaroiksi miehen otsaan kuin kuuma rätti olisi läpsäissyt.

Pari talon asukasta norkoili pihassa ja taivasteli, mitä ylhäällä oli tapahtunut. Kysyvät katseet porautuivat siviiliasuisiin rikospoliiseihin. Flink ei vaivautunut vastaamaan edes katseellaan, sillä ei hän tiennyt yhtään heitä enempää.

Hälytysosaston konstaapeli Santtu Järvelä päästi Flinkin ja Mäkisen asuntoon. Nuori poliisimies oli käärintynyt virkahaalarinsa hihat miltei kainaloihin, pitihän peilisalilla kiusatut ja auringossa paahdetut suonikkaat käsivarret esitellä.

Eteiskäytävän naulakossa riippui pari pitkää takkia ja hattuhyllyä koristi todellakin hattu. Siisteys huokui kaikessa.

Tuoksui pysähtyneelle, mutta kuolema ei vielä lemahtanut. Jokin Flinkille tuntematon haju pisti terävänä kaiken seisahtuneisuuden läpi. Hän veti sitä sieraimiinsa, mutta ei saanut kiinnisen alkuperästä.

Sitten Flink meni olohuoneeseen, missä jo seisoskeli pari toimettoman oloista pelastajaa ja ylikonstaapeli Jari Mäki ohuet käsivarret pitkien hihojen suojissa.

Seisoskelijoiden takana istui vanha pariskunta sohvalla kaukosäädin välissään. Vanhukset eivät eläneet.

Toinen punakeltapaitaisista pelastajista antoi Flinkille tehtäväselosteen. He olivat tulleet paikalle tasan kahdelta iltapäivällä, puolisen tuntia sitten, ja todenneet, että elvytys oli turhaa.

Pariskunnan espoolainen tytär oli ilmoittanut, että hänen vanhempansa eivät olleet vastanneet puhelimeen koko päivänä, mikä kuulemma oli poikkeuksellista. Hälytysosaston partio oli lähtenyt tehtävälle. Huoneiston ovi oli ollut lukossa ja huoltomies oli päästänyt konstaapelit sisään. Tarkistustehtävä oli muuttunut oitis kuolemansyyn tutkinnaksi.

Pelastajat poistuivat, ja Järvelä sekä Mäki katosivat samalla ovenavauksella. Lasse Flink ja Riitta Mäkinen jäivät kahdes- taan vainajien seuraksi, kuten niin usein ennenkin.

– Tekniikka tulee muutaman minuutin päästä, Riitta sanoi ja pyyhkäisi hikeä ohimoltaan. – Hitto, täällä tarkenee jo vähän liiankin hyvin.

– Kuka tekniikassa päivystää tänään?

– Sigge.

– Ainahan se.

Keittiön pöydällä lojui tämänaamuinen Keskisuomalainen, sanomalehti jaettiin kolmen neljän maissa. Citymarketin Juhla Mokka -tarjous oli ympyröity kuulakärkikynällä.

– Kesä ja kärpäset, Riitta sanoi ja huitaisi kämmenselällään yhden porisijan lituskaksi ikkunaan. – Vaikka ei saisi valittaa.

Talvella tätä tulee kuitenkin ikävä, hän jatkoi ja rapsautti etusormellaan raadon lasista. – Kynsilakanpoistoaine!

– Mitä ihmettä?

– Tämä haju. Muistelin pitkään, mikä täällä haisee. Tai ei aivan suoranaisesti se, mutta ainakin hyvin lähellä sitä.

– Kenties jotakin sellaista, eipä ole minulla omakohtaista kokemusta, ei muuten vielä Sarallakaan, Flink sanoi. – Taidan tietää tuoksun, mutta en saa sanaa mieleeni, jokin vierasperäinen sana. Se pyörii kielen päällä.

– Ei mene kauan, kun Sara aloittaa kynsien lakkaamisen, alkaa olla siinä iässä jo.

– Tuskin nyt sentään vielä.

– Saisit hommata tytölle purkin tai pari. Oikeastaan olisit saanut ostaa jo ajat sitten, Riitta sanoi ja katsoi hyväksyvästi tummanpunaisia kynsiään, – omasi saisit leikata ja rapsuttaa aluset puhtaaksi.

– On tässä ollut muutakin kuin hammasharjalla...

– Hammasharjalla!

– Millä sitten? Jätän aina vanhan hammasharjan kynsiharjaksi, kun ostan uuden.

– Siinä meillä on oikea talousihme, tuo menee Niksi-Pirkan kymmenen kärkeen suoraan, Riitta naurahti, – kunhan vain muistat, kumpi harja on kumpi.

Flink haukotteli niin, että leukaperistä veti suonta.

– Myös korvikset tulevat toivelistalle ja tietysti reiät, Riitta jatkoi, – mutta älkää ottako niitä nyt kesällä, että tyttö pääsee uimaan, nimittäin ne tulehtuu helposti ja sitten on koko kesä pilalla.

– Kaikki ajallaan, Flink keskeytti saatuaan leukansa venytettyä takaisin paikoilleen. – Pariskunta on kuollut yhtä aikaa.

– Jep. Niinhän niistä sanotaan, että toisen kuoltua toinen usein menee pian perässä.

– Eivät ne yleensä ehdi ihan samaan ruumisautoon, Flink sanoi. – Ei sentään niin nopeasti.

– Eipä niin, mutta kaikki on mahdollista. Odotetaan rauhassa Siggeä. Sitten ollaan viisaampia, ehkä.

– En todellakaan kaipaisi kaksoismurhaa juuri tälle maanantaille, en edes tuplaitsaria.

3

Pia Vaahtera näki kuuluisan hissien ensimmäistä kertaa. Jyhkeät rautaportaat kohosivat kohti korkeaa kattoa. Aurinko valaisi käytävää kattoikkunasta ja päätyjen suurista laseista. Kylmät väreet kiisivät Pian iholla kuin neulat olisivat tökkineet. Vanginvartijat olivat repineet hänen isäänsä näitä noin metrin levyisiä rappusia alas eristysseleihin ja myös pitkin kaiteita, sillä isän kylkiluu oli murtunut matkalla kolmannesta kerroksesta kellariin. Portaita kutsuttiin Nokan hissiksi.

Talo tuntui tutulta, vaikka Pia ei ollut käynyt siellä koskaan. Nyt Pia seiso Katajanokan vankilan kongilla. Hän kuvitteli vetävänsä keuhkoihinsa samaa paljujen marinoimaa, virtsan- ja ulosteensekaista ilmaa, jota isä oli aikoinaan hengittänyt. Vankila näytti pienemmältä sisältä kuin ulkoa.

Isä oli kertonut vankilavuosistaan iltasatuja, ja nyt kertomukset muuttuivat hetki hetkeltä eläväiksi tyttären mielessä. Isä ei valitettavasti ollut sepittänyt tarinoitaan eikä enää ollut niitä kertomassa.

Avainkortti osui lukijaan vasta kolmannella yrityksellä. Vihreä valo välähti ja lukko naksautti. Hento nainen veti raskaan oven auki ja astui selliin.

Pia laski reppunsa lattialle ja potkaisi tennarit jalastaan. Jaloissa tuntui jomotuksensekaista nipistelyä. Hän tunsu, kuinka

hengitys kävi raskaaksi kuin pallea olisi turvonnut. Kylmä hiki ehti kirvota otsalle ennen kuin hän sai vedettyä repun vetoketjun auki ja esiin litteän Minttu-viinapullon, josta hän oli siemaissut vain pienet junan vessassa. Korkki aukesi tahmeasti, mutta sitten helpotti.

Pia veti ikkunoiden paksut keltaiset verhot täysin auki. Häikäisevä auringonvalo tulvi huoneeseen. Yksinäinen lokki kaarteli taivaalla kuin se olisi vain nautiskellut liitämisestä ilman päämäärää. Pia katsoi lintua niin kauan kunnes se kaarteli näkymättömiin.

Hän valitsi kaukosäätimestä radion, jonka kanavia hän alkoi selata. Viimein hän löysi puheohjelman, jonka kuunteleminen rauhoitti, kunhan puhetta ei varsinaisesti kuunnellut vaan antoi sen kuulua. Hän sipaisi pöytälampan sinistä varjostinta ja veti sormellaan pöydän lakattua pintaa. Sitten hän nosti puhelinta telineestä ja laski sen saman tien paikoilleen. Seinän ruskea kuviotapetti muistutti lapsuudesta, kuosi oli mummolasta tuttu, tuskin kuitenkaan täsmälleen samanlainen mutta riittävästi. Hän tunsu hymyn nousevan huulilleen. Kylpyhuoneen ovi näytti juuri saman punaiselta kuin mummolan kellarin ovi lapsuudesta. Pikkutyttöä kosteankylmä ja hämärä kellari pölyisine mehupulloineen ja hillopurkkeineen oli pe-lottanut, ja siksi nyt kylpyhuoneen oven avaaminen jännitti.

Kylpyhuoneen katonrajassa oli samanlainen ylhäältä kaareva ikkuna kuin huoneissakin. Tämän ikkunan sälekaihtimet olivat kiinni, mutta aurinko hehkui kaihdinten pinnassa valaisten tilan lämpimän punertavin sävyin. Pia kosketti valkoista seinälaattaa, joka muistutti tiiltä ja tuntui mukavan viileältä. Pia vilkaisi ammetta eikä voinut vastustaa kiusausta. Hän avasi hanan, ja ensimmäiset pisarat ropsahtelivat kiiltävänpuhdasta emalia vasten ja etsivät paikkaansa ikään kuin ihmetyksissään, kunnes kohiseva vesimassa kohosi ja hukutti hapuilevat pisarat

yhteiseen hyvään. Veden lorina alkoi vapauttaa hänen oloaan.

Kylpyä odotellessaan nainen otti vielä pienet ja rojahti selälleen pehmeälle vuoteelle. Selkärangassa napsahti, kuinka kauan hän olikaan istunut ja kävellyt. Hän katseli valkoista kattoa ja antoi ajatustensa harhailla. Betonikatto kaareili kuin pari suurta aaltoa olisi vangittu hänen yläpuolelleen. Hän kuvitteli sukeltavansa aaltojen alla ja pidätti hengitystään.

Isä oli virunut sellissään kaverin kanssa ilman vessaa ja juoksevaa vettä.

Pia Vaahtera nousi istumaan sängyn reunalle ja katsoi suureen peiliin. Hän istui selin ikkunoihin ja näki peilistä, kuinka valo leikki hänen selässään. Vaaleat hiukset ylsivät olkapäille, jotka alkoivat vavahdella. Kuvajainen muuttui sameaksi. Hän pyyhkäisi poskeaan ja riisui punaisen T-paitansa sekä haaleansiniset farkkunsaa. Höyryävä amme tuoksui lupaavasti.

Pia ujuttautui veteen ja löysi mukavan asennon hetkessä. Hän sulki silmänsä ja antoi rauhoittavan lämmön koskettaa jokaista ihosoluaan. Jalkojen pingottuneet lihakset raukesivat yksi kerrallaan nytkähdellen, kun hän nosti ne ylös ammeen reunalle. Hän imi kylpyvaahdon makeaa tuoksua sieraimiinsa ja antoi mielensä vaeltaa vapaana, ja pian ajatukset alkoivat sekoittua toisiinsa ja puuroutua sumuiseksi, unenomaiseksi ja katkeilevaksi näyksi. Lämmin vesi heli, ja hän antoi itsensä vaipua valveen ja unen epämääräiselle rajalle.

Kylvettyään pitkään hän alkoi lukea hotellin esitettä, jossa kerrottiin muun muassa, että vankilan rakenteista oli joskus kauan sitten löytynyt tunnelikaivaus miesten yhteishuoneesta naisten selliin. Pia tiesi, että rakenteisiin oli kätkeyty jotakin paljon merkittävämpää kuin muinaiset tunnelit, eikä siitä enää tiennyt kukaan muu elävä ihminen kuin hän. Sen vuoksi hän oli kirjoittanut majoituskorttiin Pia S. Vaahtera maanantaina kello 17.30.

Pia palasi kylpyhuoneeseen, nappasi hiustenkuivaajan seinätelineestä ja antoi ilmavirran hyvällä hiuksiaan. Hän ei aikonut jäädä huoneeseen pidemmäksi aikaa.

4

Näin parvekkeelta Laajavuoren laskettelurinteen kesäisine mäkiautorampeineen ja katonrajan takaa ohuen kaistaleen tiheänsinistä taivasta. Rannalta tuttu nainen istui parvekkeella ja hymyili maireasti.

En muistanut, kuinka olimme asuntoon menneet, en kerta kaikkiaan. En myöskään sitä, kauanko rantautumisestani oli kulunut, tuskin pitkään kuitenkaan.

Istuin rottinkituolille naista vastapäätä ja vastasin hänen hymyynsä. Yritin näyttää rennolta ja huolettomalta, mutta tuolini narina paljasti alituisen liikkeen. Olimme naisen kotona, jostakin syystä tiesin sen.

– Kiitos vaatteista, sanoin, – nämä sopivat minulle ihan hyvin.

– Eipä kestä, sinä olet hieman pienempi kuin minä, mutta nuo varmaan menettelevät, nainen sanoi. – Varmaan sellaiset loikoisat yllä?

– Niin, varsin mukavat...

Sitten kului minuutti pari, jolloin kumpikaan meistä ei sanonut sanaakaan.

– Minä kuolin, aloitin lopulta.

– Omasta vapaasta tahdostasi. Jokainen kuolee tavallaan.

– Missä minä olen?

– Kuten jo sanoin: kuolemanjälkeisessä ajassa.

– Kuolemanjälkeisessä ajassa?
– Niin.
– Minun nimeni on...
– Sinun nimesi oli mikä oli. Minä tiedän sinusta kaiken, Tutor keskeytti, – sinun nimelläsi ei enää täällä ole merkitystä, kuten ei minun eikä kenenkään. Voit kutsua minua Tutoriksi.
– Tutor...
– Niin?
– Onko tämä taivas vai...
– Monet kutsuvat tätä taivaaksi.
– Monet?
– Et sinä suinkaan ole ainut täällä. Älä luulekaan! Mutta sinussa on ainesta, jos niin voi sanoa.
– Ainesta?
– Useimmat eivät usko elämänsä päättyneen, vaan nipistelevät itseään, tekevät mitä kummallisimpia testejä ja jotkut ovat jopa käyneet ohjaajaansa käsiksi. Epävarmuus ja pelko purkautuvat mitä ihmeellisimmillä tavoilla. Sinussa näyttäisi olevan ainesta toimia täällä oikein, jo ensivaikutelmani sinusta oli sellainen.

Yhtäkkiä tunsin, kuinka valtava määrä hyvää oloa valtasi minut. Se tuntui aivan uudella tasolla, jollaista elävässä elämässä en ollut kokenut. Kuin jokin suuri pumpuli olisi ympäröinyt kaiken.

Kesätuuli lehautti parvekkeelle vastaleikatun ruohon tuoksun. Ylipäättään tunsin ja erotin tuoksut paremmin kuin eläessäni. Vedin keuhkoni täyteen muhevaa vihreää. ”Olet ilma, jota hengitän”, muistin jostakin laulusta. Nyt todella tunsin, että olimme kaikki yhtä ja samaa: maa, ilma, vesi, Tutor ja minä sekä kaikki, mitä ympärilläni oli. Koin suuren yhteyden.

Tutor nousi tuoliltaan. Sitten hän katsoi rinteeseen, jota mäkiauto mutkitteli keikkuen alas ja kuski kirkui kuin vii-

meistä päivää. Tutor ei puhunut mitään, ja myös minä päätin pysyä vaiti. Hiljaisuus maistui hyvältä.

Tiesin eläneeni hyvin. Olin rakastanut läheisiäni enkä ollut tehnyt pahaa kenellekään. Siihen hätään en muistanut muita syntejä kuin itsemurhani, silti tuskin monikaan pappi oli elänyt niin nuhteettomasti kuin minä. Ristin käteni ja kiitin itseäni hyvin eletystä elämästä.

Tutor katsoi ristittyjä käsiäni hieman kulmiaan kohottaen, mutta hän ei edelleenkään sanonut mitään.

Olin yhä varmempi, että tunsin naisen. Muistin hänet sairaalasta, tosin vain kasvoina. Hoitaja, potilas, lääkäri; sen pidemmälle en ajatuksissani päässyt. Ylipäätään tavoitin siltä ajalta hyvin vähän. Se oli niin sekavaa. Lääkkeitä, lääkkeitä ja lääkkeitä. Lomia, hoitajaksoja ja tupakkaa. Tupakka! Muistin kuinka poltin tauotta, me kaikki. Nyt en osannut edes kaivata sauhua, tai sen kaipuu värjötteli jossakin lähellä, mutta se ei noussut pintaan. Oli niin paljon muuta.

Hiljaisuuden käytyä painostavaksi avasin suuni:

– Mutta kun olen edelleen Jyväskylässä.

– Tavallaan. Sinä näet tämän sellaisena, minä toisin ja joku muu omalla laillaan.

– Joku muu? kysyin. – Ketkä siis?

– Kaltaisesi. Enkö jo sanonut, että et ole ainoa?

– Kaltaiseni... kuolleet?

– Niin, Tutor sanoi. – Tuokin herrasmies tuli vuonna 1732, Tutor jatkoi, nousi seisomaan ja osoitti sormellaan kevyen liikenteen väylällä hymyilyttä miestä.

Nojasin parvekkeen kaiteeseen typertyneenä. Muistin Kuokkalan sillan ja kaiken. Se oli totta, siitä ei ollut epäilystäkään. Minä todella olin kuollut. Tiesin, etten ollut todellisuudessa, en ainakaan siellä, missä olin elänyt ja kuollut.

– Vuonna 1732, hämmästelin ääneen.

– Niin. Kaikki ovat tulleet tänne.
– Ketkä kaikki?
– Jotka täälläpäin ovat eläneet, Tutor sanoi. – Tänne ovat useimmat tulleet, valtaosa on täällä edelleen ja tulee olemaan.
– Mistä lähtien?
– Ensimmäisistä.
– Mistä ensimmäisistä?
– Kuolleista ihmisistä, Tutor sanoi lähes tavaten. – Ensimmäinen, nyt sinä melkein viimeisimpänä ja kaikki muut siltä väliltä.

– Minä melkein viimeisimpänä? Mitä?
– Et arvaakaan, kuinka moni on jo kuollut sinun jälkeesi.
– Kuinka kaikki mahtuvat tänne?
– Ymmärrät myöhemmin kaiken, kunhan olet kärsivällinen.
Aivoni eivät suostuneet ymmärtämään, kuinka paljon ihmisiä oli tullut, kaikki siis. En enää hallinnut ajatuksiani ja vatsan pohjaa kouraisi syvemmältä kuin koskaan. Sitten vatsan sisällä tuntui kuin se olisi pullistunut ja pullistunut. Kylmä hiki valtasi otsan. Sitten vatsasta alkoi nousta. Juoksin vessaan ja oksensin pitkin pyttyä.

Katsoin peiliin. En nähnyt sameilla silmilläni juuri mitään, mutta silti itseni minä kuvastimessa näin. Lavuaarin reunalla törötti juomalasissa yksi hammasharja, tahnaputkiloa en havainnut. Pesin kasvoni ja kurlasin limaisen syljen suustani. Oli Tutorin vessassa kaappikin, mutten kehdannut avata sitä. Tai oikeastaan en uskaltanut kajota siihen, vaikka mieli teki, aivan kamalasti tekikin. Mietin miksi taivaassa piti käydä vessassa. Miettimistä oli kertynyt ihan liikaa.

Tutor istui samassa asennossa rottinkituolillaan, kun palasin parvekkeelle. Sisäilman viileyys vaihtui kuumuuteen. Tuoli ei edelleenkään narissut hänen allaan. Hän ojensi minulle la sillisen vettä.

– Katsoitko peilikaappiini? Tutor kysyi.

– En.

Tutor hymyili. Vastasin hymyyn. Nyt myös minua hymyilytti ihan aidosti.

– Miten muualla, esimerkiksi Helsingissä? kysyin jo vapautuneemmin ja hörppäsin suullisen.

– Enemmän populaa, tietysti, Tutor vastasi naurahtaen.

– Mutta Välimeren maissa ja Afrikassa tungosta on, ja ei kai minun tarvitse todistella, miksi.

– Väitätkö, että jokainen maapallolla aikojen alusta asti elänyt ihminen on tullut tänne?

– Kyllä, Tutor sanoi rauhallisella äänellä ja katsoi minua silmiin. Katse oli lämmin ja rakastava, jotenkin laupias.

– Aatami ja Eeva kahvittelevat Jyväskylän torilla?

– Älä sinä suotta semmoisia mieti, kaikki selviää aikanaan. Malttia nyt. Näillä seuduin on ollut paljon Aatameita ja Eevoja, on edelleen, ja Adameita ja Evejä löytyy lukemattomia maailmalta, jos sitä tarkoitat. Eivät kaikki Jyväskylässä tietenkään ole, jokainen on palannut seudulle.

– Ja kaikki he ovat vielä täällä, siis tässä – miten sen sanoisi – uudessa paikassa, taivaassa?

– Niin kuin jo kerroin, kaikki selviää sinulle aikanaan.

Tutorin olemuksesta välittyi jotakin ristiriitaista, mutta vasta sitten ymmärsin, mistä tunne syntyi. Hänen vasen silmänsä oli ruskea ja oikea sininen.

– Olen tainnut tavata sinutkin joskus... osastolla. Siellä olin aina niin täyteen dumpattuna enkä ole varma, mutta...

– Entisellä ei ole väliä, Tutor sanoi topakasti. – Täällä ei ole sairaaloita eikä osastoja.

– Mutta myös täällä tarvitaan esimerkiksi vessa, vesi ja ruoka, kaikki ihan tavalliset asiat.

– Olet vasta matkalla lopulliseen.

JYVÄSKYLÄSSÄ LIIKKUU TAIVAALLINEN KOSTAJA, JOLLA ON SYNKKIÄ SUUNNITELMIA KOKO KAUPUNGIN VARALLE

Lasse Flink ja hänen kollegansa Riitta Mäkinen saavat selvitettäväksi harmittoman eläkeläispariskunnan murhan. Murhapaikalla leijuu oudosti tuttu tuoksu, josta tulee mieleen mummolan navetta tai kynsilakanpoistoaine. Mutta murhaajaa ja motiivia se ei paljasta.

Samaan aikaan liikkeellä on Marjukka, avohoitoпотilas, joka uskoo päätyneensä taivaaseen. Salaperäisellä Tutorilla on hänelle tehtävä.

Pia Vaahtera etsii edesmenneen isänsä ryöstösaalista Katajanokan vankilahotellissa. Poliisin korviin kulkeutuu huhu aarteensinnästä, josta tulee monipolvisempi retki kuin Pia oli ajatellutkaan.

Pasi Lönn on kirjoittanut realistisen ja ronskin poliisiromaanin, jonka kovaksikeitetyn pinnan alta paljastuu herkkävaistoista kuvausta isien ja tyttärien välisestä koskettavasta kiintymyksestä.

9 789513 174255

WWW.TAMMI.FI

84.2 · ISBN 978-951-31-7425-5